

Verkondiging Jan van Hooijdonk o.p.
Professieviering lekendominicanen
Huissen, 27 oktober 2019

Lezing: Hebreëën 10,39 – 11, 1-3 en 8-16

Zusters en broeders,

‘De vreugde voert ons naar dit huis’, zo zongen wij in het openingslied van deze viering. En inderdaad, deze dag is er een van vreugde. Vreugde om jou, Ineke, die je professie bekrachtigt, vreugde om jullie, Anne, Corinne en Margot die je gaat verbinden met onze gemeenschap.

Bij onze vreugde om jullie voegt zich vandaag ook de vreugde en dankbaarheid omwille van alle zuster- en broederschap, alle gedeelde inspiratie en inzet, alle gedeelde lief en leed tijdens de twintig jaren dat wij nu als leden van de Dominicaanse Lekengemeenschap met elkaar mochten optrekken.

Anneke heeft aan het begin van deze viering ons allen welkom geheten. Nu heet ik graag nog twee mensen welkom die hier niet lijfelijk aanwezig zijn maar tot ons komen via de lezing die wij zojuist hoorden: Abraham en Sara. Wij zijn de eersten niet die de weg van het geloof gaan, beklemtoont de auteur van de Brief aan de Hebreëën. Wij maken deel uit van een lange stoet van getuigen. Abraham en Sara, vader en moeder van alle gelovigen, nemen in deze stoet een prominente plaats in. Onze binnenkomst als lekendominicanen maakte het aanschouwelijk: wij maken deel uit van diezelfde stoet. Abraham en Sara zijn vandaag ook onze voorgangers. Hun verhaal fungeert voor ons als een spiegel. Hun verhaal is ook ons verhaal.

Abraham en Sara hebben gehoor gegeven aan de roepstem van God, zo zegt de Hebreëënbrief. Zij zijn op weg gegaan naar een land dat niet alleen een land van belofte voor hen was maar ook een onbekend land. Gehoorzaam zijn aan Gods roepstem betekende voor Abraham en Sara dat ze moesten loslaten.

Ze moesten hun schamele maar vertrouwde bestaan loslaten om op weg te gaan naar een land dat ze nog niet kenden. Abraham en Sara moesten het oude loslaten om het nieuwe te kunnen ontvangen.

Dat geldt ook voor ons. Wanneer wij als dominicanen professie doen, spreken wij daarmee een gelofte van gehoorzaamheid uit. We vertrouwen ons toe aan Gods barmhartigheid en die van onze medezusters en medebroeders. Als we professie doen, zeggen we daarmee ook dat we willen loslaten wat ons verhindert om een leven van barmhartigheid – van compassie – te leiden. We laten los om een nieuw leven te ontvangen.

Voorafgaand aan deze professieviering hadden wij als lekendominicanen een retraite. Tijdens die retraite hoorden we de aansporing van Meister Eckhart om niet ‘eigenwillig’ te zijn. “Sla acht op jezelf, en waar je jezelf aantreft, laat jezelf daar los; dat is het allerbeste”, predikte onze medebroeder. Mooi en juist gezegd, maar zo gemakkelijk gaat dat natuurlijk niet. De vraag is dan: schuilt er in ons een kracht die dit loslaten, deze gehoorzaamheid, mogelijk maakt?

Zoekend naar een antwoord op die vraag werd ik geraakt door het woord dat in de lezing van vandaag veelvuldig voorkomt: het woord 'geloof'. In geloof heeft Abraham gehoor gegeven aan de roepstem van God om op weg te gaan, zo hoorden we. En in geloof ook heeft Sara de kracht ontvangen om ondanks haar hoge leeftijd nog moeder te worden. 'Geloof', dat woord kunnen we gemakkelijk verkeerd verstaan. Persoonlijk was ik opgelucht toen ik ontdekte dat in het bijbelse taalgebruik het woord 'geloof' niet slaat op een stelsel van rationele overtuigingen, op een zogeheten geloofsleer dus. Het bijbelse woord 'geloof' staat veeleer voor een spirituele houding. 'Geloof' betekent in het bijbelse spraakgebruik 'vertrouwen'.

Gelovig zijn we wanneer we leven vanuit een houding van vertrouwen, vertrouwen op de diepste grond van de werkelijkheid die sommigen en wij christenen God noemen. In dit vertrouwen schuilt de kracht die het ons mogelijk maakt gehoor te geven aan Gods oproep om op weg te gaan naar een onbekend land.

Zonder dit geloof – zonder dit vertrouwen - kan ook een gemeenschap niet bestaan. Zoveel durf ik na twintig jaar Dominicaanse Lekengemeenschap wel beweren: vertrouwen is het cement van onze gemeenschap, behoort dat althans te zijn. Is dit vertrouwen aanwezig, dan gaat het ons als gemeenschap en als leden van die gemeenschap goed.

“Geloof is de vaste grond van wat wij hopen”, zegt de auteur van de Hebreeënbrief. (Een andere vertaling luidt: “Geloof viert de werkelijkheid van wat wordt gehoopt.”) Anders gezegd: ons vertrouwen op God en in elkaar is de grondslag van onze hoop. Die hoop zet ons in beweging. Maar: beweging waarheen? Kent onze reis ook een bestemming? De neiging is hardnekkig, zo leert ons de geschiedenis, om ons reisdoel al te concreet in te vullen. Veelal gaat dat gepaard met het duidelijk aanbrengen van scheidslijnen, tussen hen die in religieus of politiek opzicht wél bij 'ons' horen en mensen die juist níet bij ons horen. De Hebreeënbrief spoort ons aan om geheel anders in het leven te staan, namelijk om onszelf te zien als 'vreemdelingen en voorbijgangers op aarde'. Als vreemdelingen en voorbijgangers zijn wij vervuld van heimwee, van een religieus verlangen, naar “een beter vaderland dan dit, het hemelse vaderland”, zo zegt de Hebreeënbrief. Wij trekken op naar dit onbekende maar stellig zeer ruim land, in verbondenheid en solidariteit met al onze tijdgenoten die net als wij zich vreemdeling en voorbijganger voelen, in solidariteit met allen die in deze wereld geen thuis hebben.

In vertrouwen, als vreemdelingen en bijwoners, zijn wij samen op weg. Vóór ons ligt een altijd weer wijkende horizon. Achter die horizon verheft zich een stad die wij niet zien maar die toch de stad van onze bestemming is. Die stad is gegrondvest op onze hoop. Deze stad met fundamenten is ons door God beloofd. Het verlangen naar deze stad is de onzichtbare bron van alle zichtbare dingen die wij tot stand zullen brengen wanneer wij onze roeping volgen.

Ineke, Anne, Corinne en Margot, welkom in de stoet van getuigen! Zusters en broeders, laten we bidden dat wij ook gezamenlijk als gemeenschap en als dominicaanse beweging deel mogen blijven uitmaken van deze stoet.

Dan zal voor ons allen het woord bewaarheid worden dat hier zoëven klonk: “Wij behoren niet tot hen die terugdeinzen en verloren gaan, maar tot hen die vertrouwen en het leven winnen.”

Zo moge het zijn: amen!